

کارگاه تجزیه و تحلیل داده های کیفی با نرم
افزار مکس کیو دی ای
محسن مرادی

MAXQDA

The Art of Text Analysis

تحقیق کیفی چیست؟

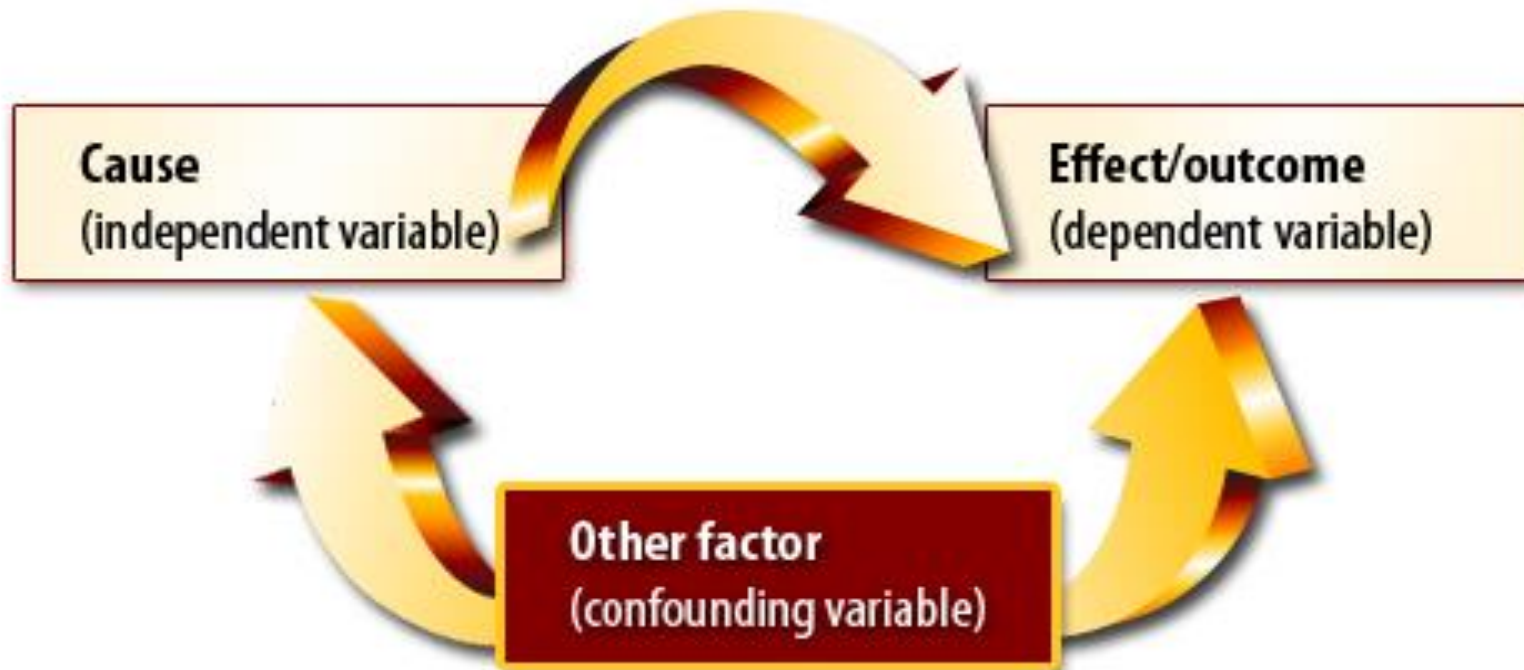

• رویه ای نظام مند است که در آن محقق با استفاده از استراتژی ها، تاکتیک ها و ابزار ها پدیده های ناشناخته را بدون اعمال کنترل و دستکاری آزمایشی درک و توصیف و کشف می کند و سپس از نتایج بدست آمده دست به فرضیه سازی می زند (مرادی،

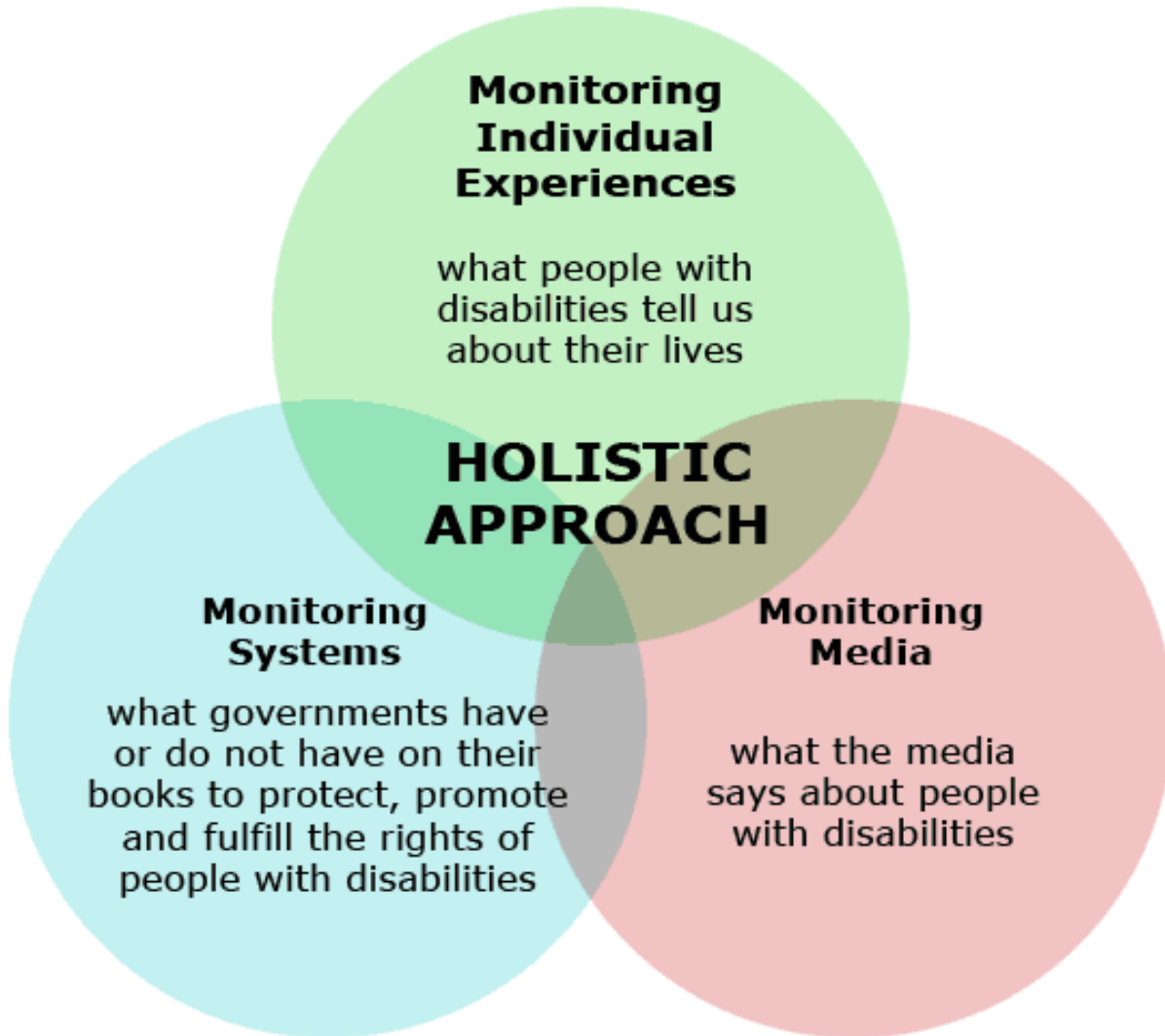
(۱۳۹۵)

ویژگی های تحقیق کیفی

- کنترل و دستکاری مصنوعی و آزمایشی در آن وجود ندارد و محقق در فضا و بافتی طبیعی الگوها و پدیده ها و نیز کنشگر و موقعیتی که کنش در آن رخ می دهد را مورد بررسی ژرف و عمیق قرار می دهد

ویژگی های تحقیق کیفی

- تحقیق رویکردی کل نگر دارد نه اینکه به مطالعه رفتار تک تک آن اعضا یا عناصر پردازد

ویژگی های تحقیق کیفی

**exploratory
research**

- هدف در تحقیق کیفی اکتشاف است: یعنی بر خلاف تحقیق کمی که هدف تایید اکتشافات گذشته و توسعه آن ها است. در تحقیق کیفی هدف کشف الگوها و پدیده ها برای رسیدن به فرضیات است.

ویژگی های تحقیق کیفی

- توجه به موقعیت و زمان و مکان و فرایند انجام رخداد: یعنی محقق بر اساس موقعیت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و... و زمان و مکان وقوع کنش و رخداد دست به تجزیه و تحلیل می زند.
- این نکته نشان می دهد که رویکرد کیفی انعطاف پذیر است.

Determinants of Health Definition

Dahlgren and Whitehead Rainbow (1991)

نقاط قوت رویکرد کیفی

- (1) مشاهده رفتار در وضعیت طبیعی
- (2) ادراک عمیق و ژرف از پدیده ها
- (3) انعطاف پذیری و توجه به شرایط
- (4) امکان تغییر مسیر و بازتعریف حرکت
- (5) عدم اتکا شدید به آمار و ریاضیات

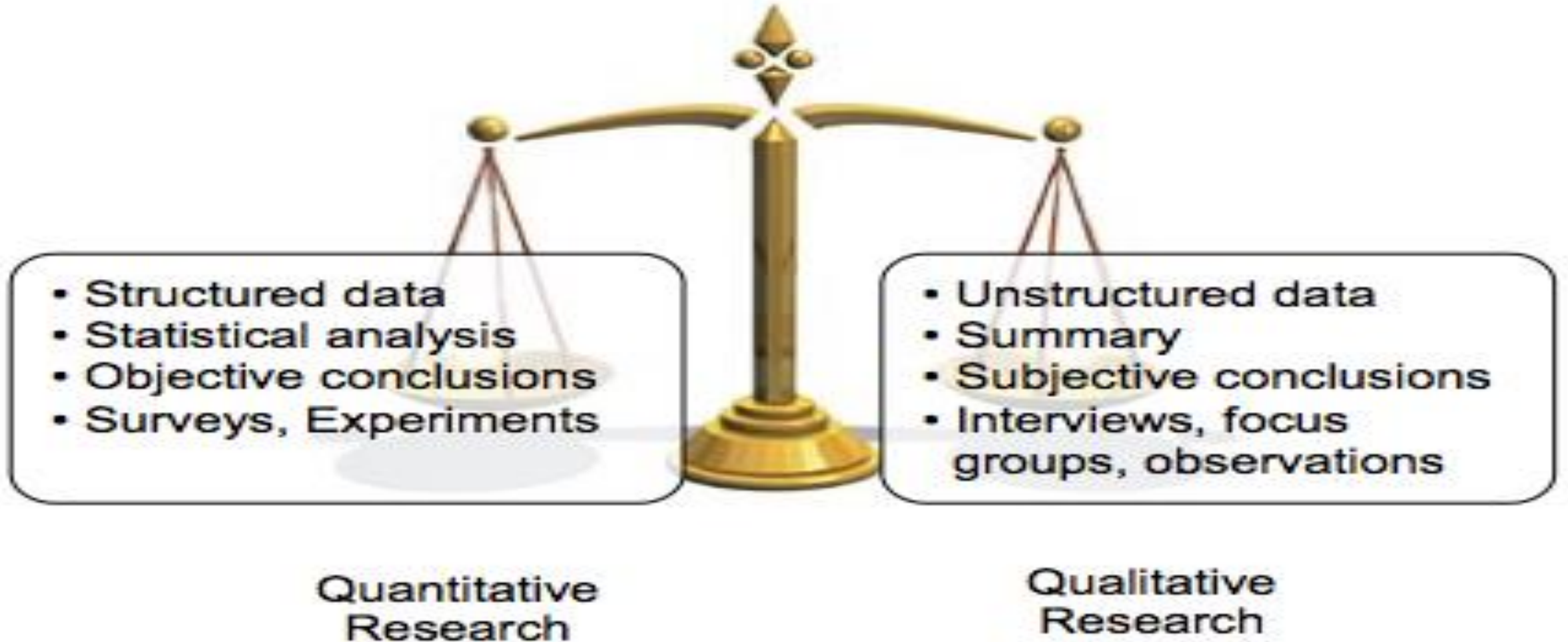
نقاط ضعف رویکرد کیفی

- (1) اتکاء زیاد به قابلیت های فردی محقق
- (2) وقت گیر و هزینه بر بودن
- (3) نقش پر رنگ محقق در تحقیق
- (4) استفاده بسیار محدود از آمار و ریاضیات
- (5) دشوار بودن تجزیه و تحلیل داده ها
- (6) تعمیم پذیری ضعیف نتایج

تفاوت های تحقیق کیفی و کمی

تفاوت های تحقیق کیفی و کمی

1. پژوهش کیفی تحت تاثیر پژوهشگر است بنابراین انعطاف پذیری بالایی دارد اما پژوهش کمی طرح ریزی شده و مکانیکی است.
2. پژوهش کیفی استقرایی و اکتشافی است. یعنی به دنبال کشف الگوها و پدیده هاست اما پژوهش کمی قیاسی و تاییدی است یعنی به دنبال آزمون و تایید تفاوت ها و رابطه ها و علت هاست.
3. در رویکرد کیفی داده ها به صورت عکس، فیلم، صوت، متن، نقشه و ... است اما در پژوهش کمی داده ها کمی و عددی است.
4. ابزار جمع آوری اطلاعات در پژوهش کیفی صراحت کمی دارد مثل مصاحبه، مشاهده، گروه کانونی و .... اما در پژوهش کمی انواع مقیاس ها و پرسش نامه ها و آزمون های با صراحت و مشاهده پذیری بالا وجود دارد.

تفاوت های تحقیق کیفی و کمی

1. پژوهش کیفی به دنبال معانی، اندیشه ها و دیدگاه هایی که در پس رفتار است می باشد در حالی که پژوهش کمی به دنبال توصیف خود رفتار است (تفاوت ها، روابط و علت ها)
2. پژوهش کیفی روی جمعیت های کوچک تمرکز کرده و به دنبال کسب اطلاعات عمیق از آن هاست، اما پژوهش کمی بجای ژرف نگری پهنانگر است و روی جمعیت های بزرگ تلاش می کند.
3. اکثر تحقیقات کیفی مطالعاتی طولی و زمانبر هستند اما پژوهش های کمی عمدتاً مقطعی هستند.
4. نمونه گیری در پژوهش کیفی هدفمند و اطلاعات محور است (یعنی به دنبال نمونه ای که حداکثر اطلاعات را به ما بدهد) اما در پژوهش های کمی اغلب احتمالی است و هدف این است که نمونه معرف جامعه باشد.

تفاوت های تحقیق کیفی و کمی

1. پژوهش کیفی به دنبال چستی و چرایی و چگونگی است اما پژوهش کمی به دنبال سنجش تفاوت و رابطه و یا شدت تاثیر است.
2. مرور ادبیات تحقیق در رویکرد کیفی معمولاً در حین مطالعه یا حتی پس از آن است و در پژوهش های کمی قبل از آغاز کار
3. تعمیم پذیری پژوهش کیفی نسبت به پژوهش کمی بسیار ناچیز است

تفاوت های تحقیق کیفی و کمی

اما مهمترین تفاوت این دو رویکرد که تمامی این تفاوت ها را در بر می گیرد در نگاه یا دیدگاه یا عینکی است که محقق به چشم زده و از طریق آن مسائل (مسئله تحقیق) را می بیند. این پارادایم است که منجر به انتخاب روش پژوهش درست برای مسئله مربوطه می باشد.

رویکرد کمی مسیری خطی دارد

نظریه

فرضیات

عملیاتی
کردن

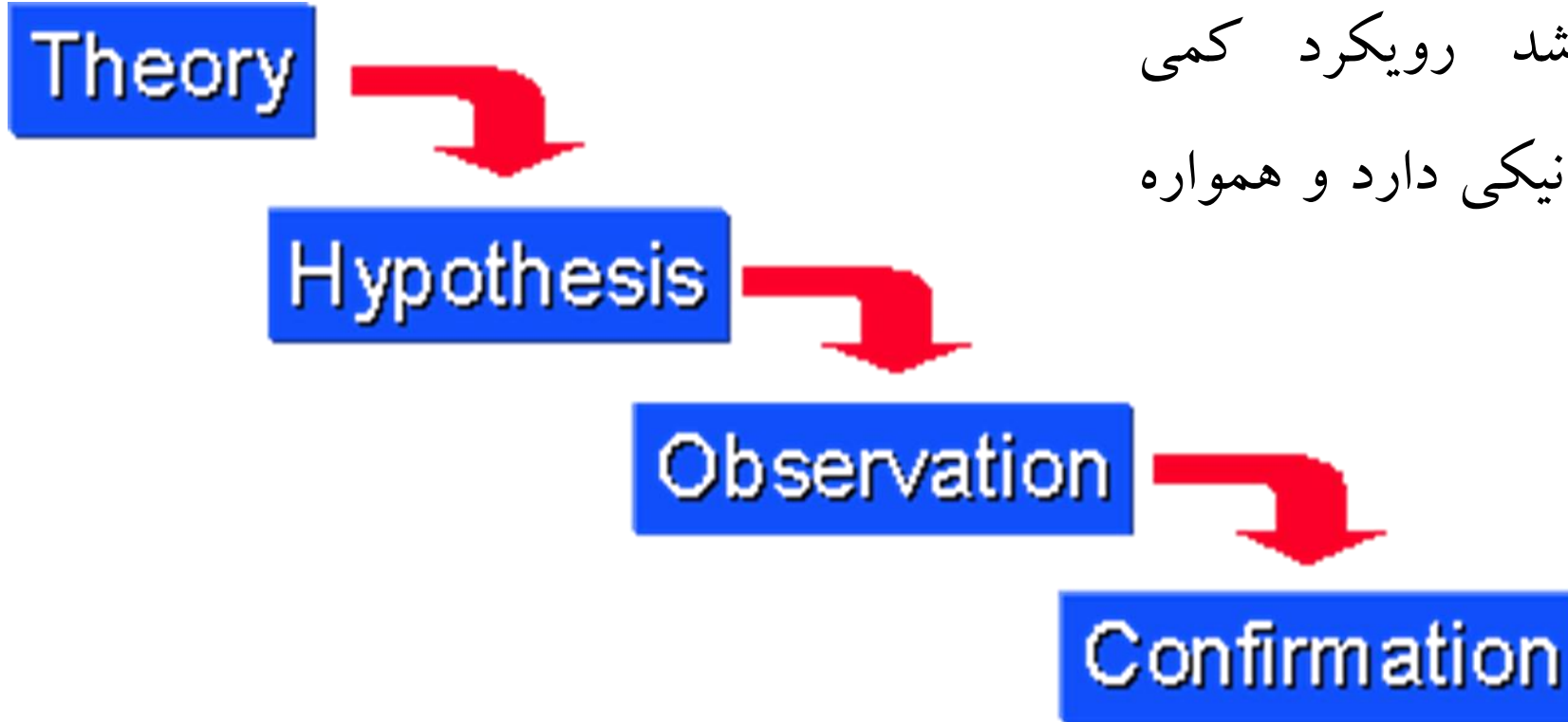
نمونه
گیری

گردآوری

تفسیر

ارزیابی
اعتبار

مراحل کلی رویکرد کمی

همانطور که بیان شد رویکرد کمی رویکردی خطی و مکانیکی دارد و همواره از آن پیروی می کند.

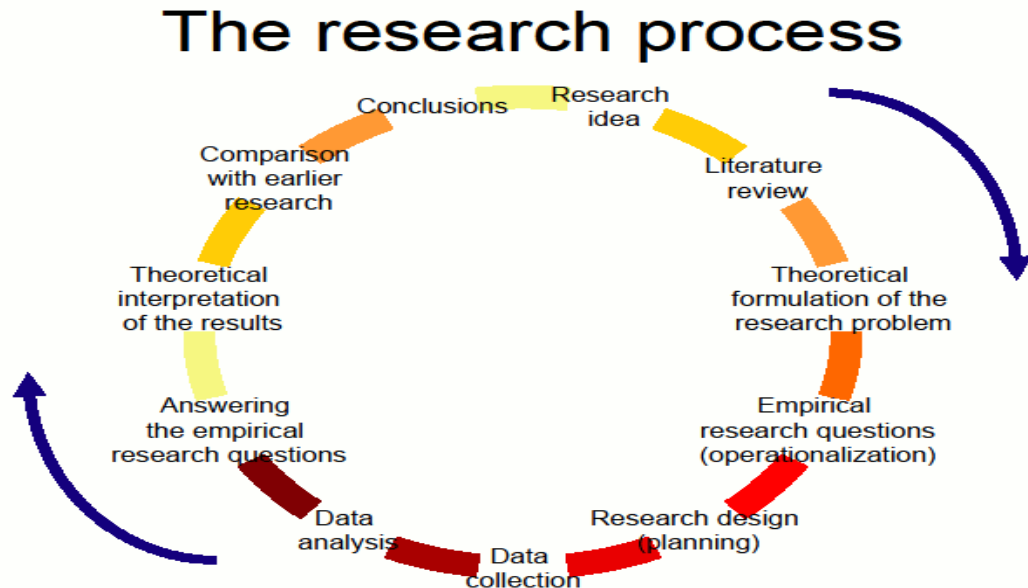
دورانی بودن فرایند تحقیق کیفی

بر خلاف مسیر خطی تحقیق کمی ، تحقیق کیفی مسیر دورانی دارد. یعنی محقق بارها و بارها مراحل مختلف کار را بازنگری کرده و در آن تغییر و تعدیل ایجاد می کند مثلا:

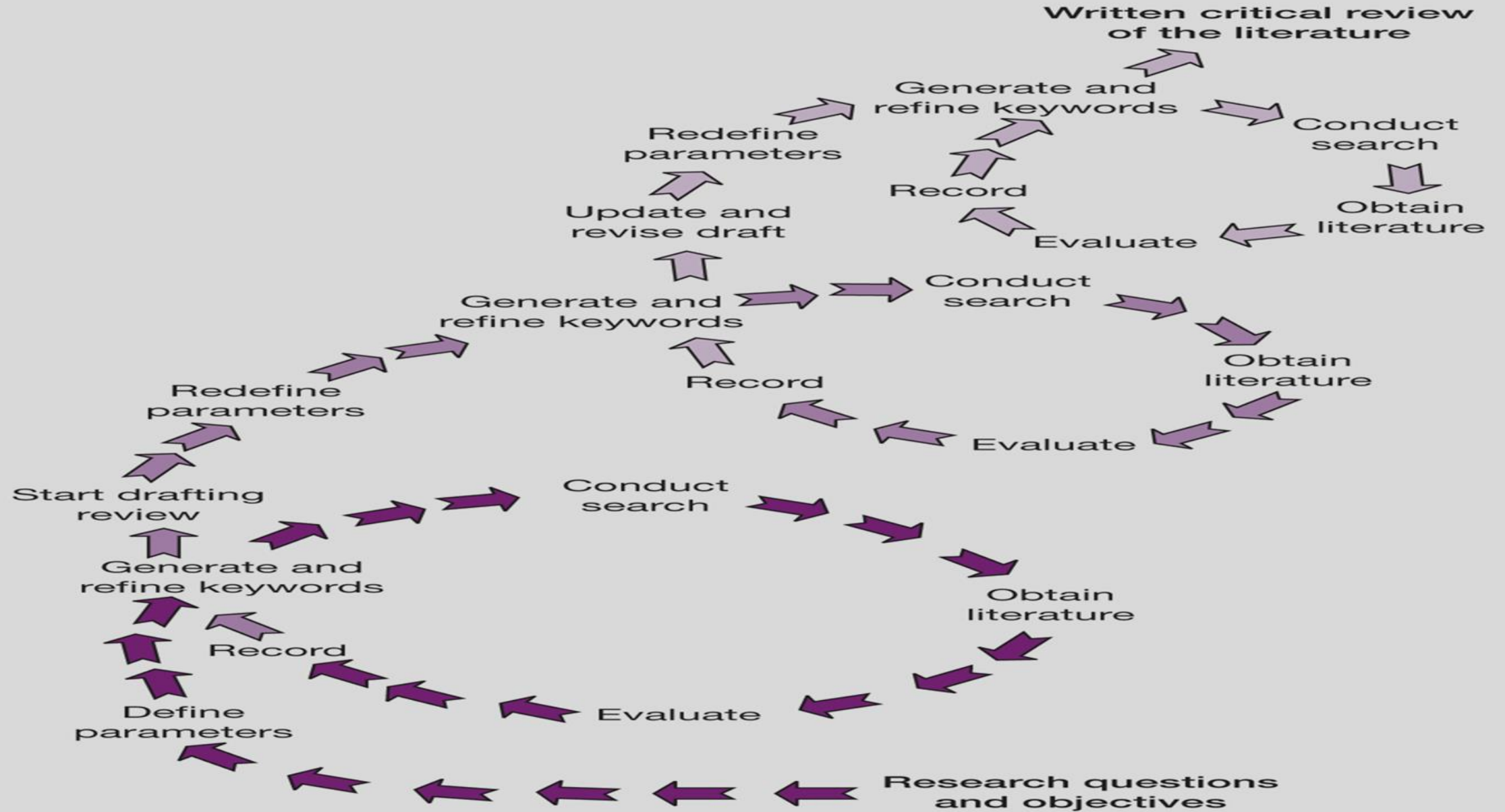
بازنگری در سوالات

بازنگری در کدها و مقولات ایجاد شده

بازنگری در نمونه و اعضای آن و .....

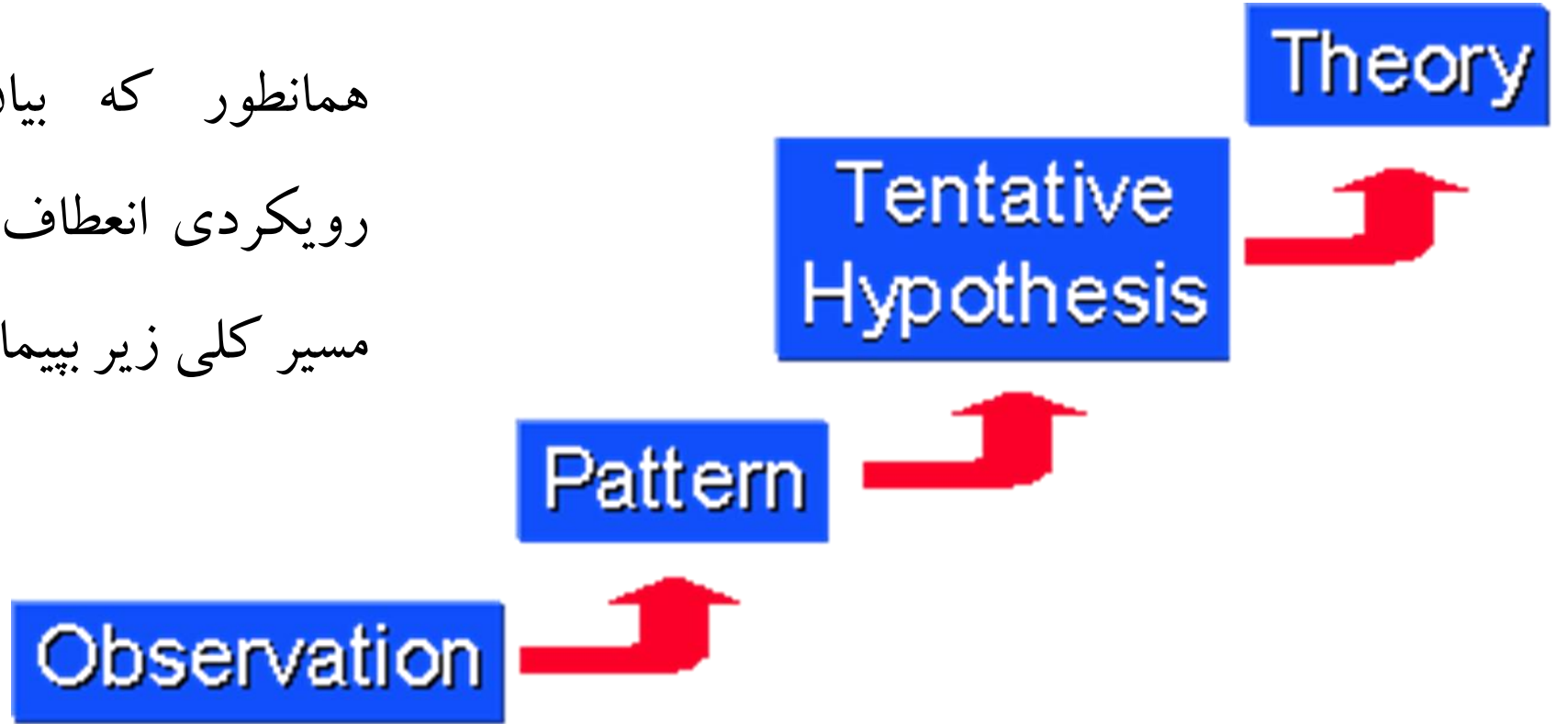

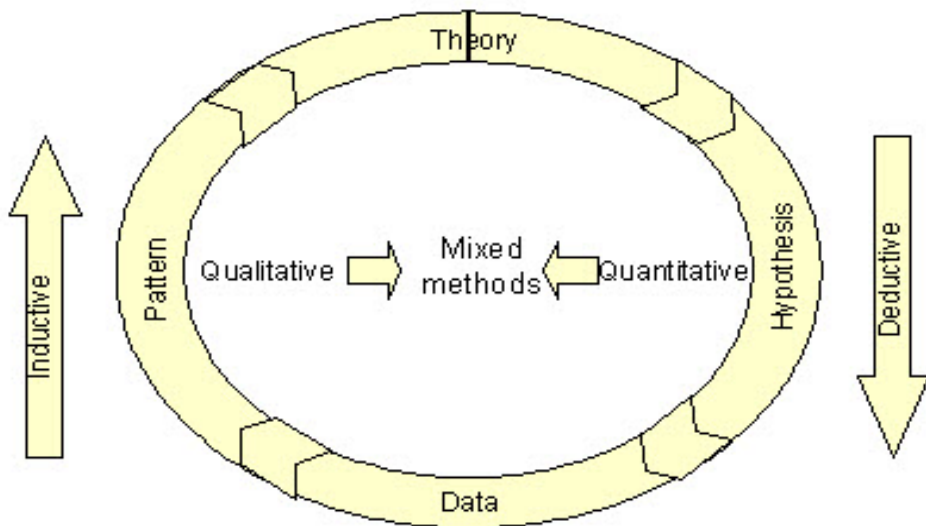
مراحل کلی رویکرد کیفی

همانطور که بیان شد رویکرد کیفی
رویکردی انعطاف پذیر است اما می تواند
مسیر کلی زیر پیماید

رویکرد آمیخته

- علی رغم جنگ دیرینه بین حامیان این دو رویکرد در فضای علوم انسانی عمده صاحب نظران این دو رویکرد را معارض هم نمی دانند و معتقدند که این دو روش مکمل هم هستند و نقاط ضعف و کور یکدیگر را جبران می کنند.

SAD (single approach designs)

طرح های تحقیق تک رویکرده (کمی یا کیفی)

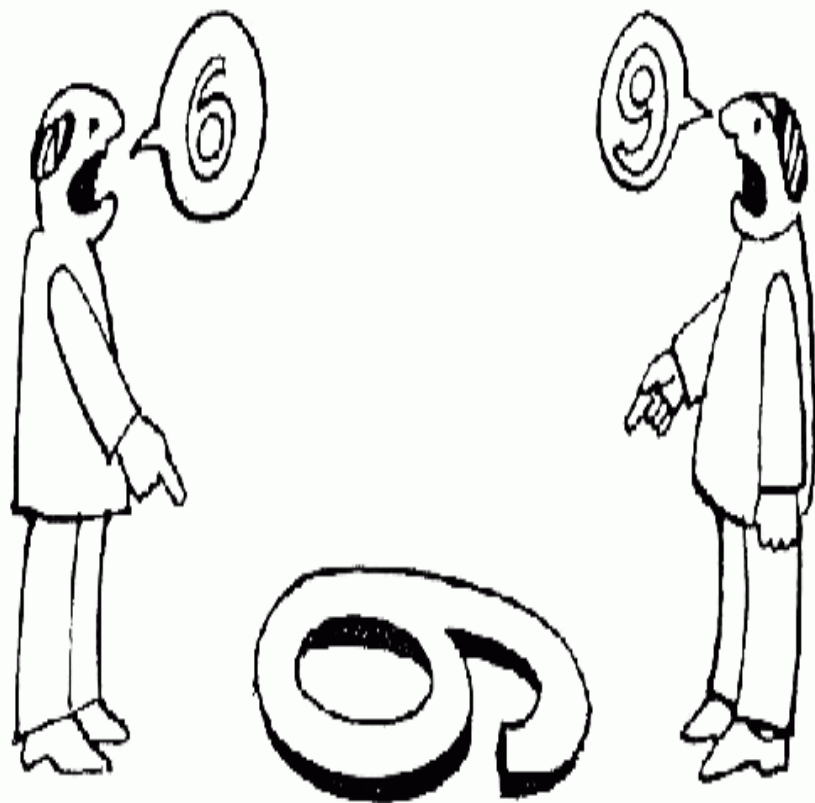
MAD(mix approach designs)

طرح های آمیخته

پارادایم

پس تفاوت اصلی در عینکی است که بر چشم ما قرار دارد و ما از طریق آن عینک جهان و پدیده ها و مسائل درون آن را می بینیم. این عینک های مختلف همان پارادایم یا نگاه و جهان بینی ماست.

بنابراین عزیزان قبل از اینکه بدانیم کدام رویکرد کمی یا کیفی می تواند مسئله ما را حل کند اول باید پس زمینه این رویکرد های علمی یعنی پارادایم ها بشناسیم

پارادایم تحقیق

پارادایم نظام اندیشیدن و باور های ما در مورد پدیده های جهان است. یعنی نحوه ادراک و شناخت جهان.

هر پارادایمی به سه سوال پاسخ می دهد:

- 1) شکل و ماهیت واقعیت چیست؟ (هستی شناسی)
- 2) رابطه پژوهشگر و واقعیت چیست؟ (معرفت شناسی)
- 3) چگونه می توان واقعیت را درک کرد؟ (روش شناسی)

Research as continuum

Ontology – what can we know?

Realism

Relativism

Epistemology – how can we know?

Positivism

Interpretivism/
Constructionism

Methodology – how can we find out?

Quantitative

Qualitative

عمیق‌تر!

یه پژوهش کیفی دارم، استادم گفته تا جایی
که ممکنه باید عمق داده‌ای که گردآوری می‌کنم
زیاد باشه! با این اوصاف حالا حالاها
سکار دارم!

برخی از انواع طرح های تحقیق کیفی

- طرح های روایتی Narrative
- تئوری زمینه ای Grounded theory
- روش تاریخی Historical method
- قوم نگاری Ethnography
- پدیدارشناسی Phenomenology

طرح های روایتی Narrative

در پژوهش روایتی، محقق به توصیف چگونگی زندگی افراد می پردازد، عموماً بر مطالعه یک فرد خاص تمرکز دارد، اطلاعات خود را از طریق جمع آوری داستان ها فراهم می کند، از اطلاعاتی که جمع آوری کرده است برای بیان داستان زندگی آنان استفاده می کند، روایت هایی از تجارب زندگی افراد را به قلم می آورد، و معنای این تجارب را ارائه می کند.

طرح پژوهشی روایتی شامل به تصویر کشیدن افراد، مستندسازی تجارب آنان، بازگو کردن صدای آنان، و ارائه دیدگاه های آنان در بافت اجتماعی و فرهنگی معین است. این بدان معنا است که پژوهشگر تحقیقات روایتی بر اهمیت یادگیری از مخاطبان مورد مطالعه خود تأکید دارد.

روش تاریخی Historical method

پژوهش تاریخی، یک فرایند تحقیق نظام دار برای بررسی اطلاعات به منظور پاسخگویی به سؤالات در مورد پدیده های گذشته و دستیابی به فهم بهتر از وضعیت و عملکردها و گرایش ها و مسائل کنونی است. روش تاریخی از چهار نظر مشابه سایر روش های پژوهش کیفی است:

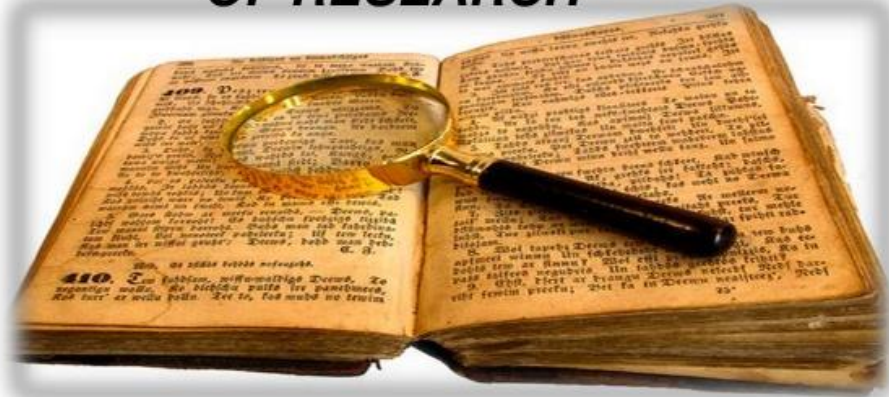
– تأکید بر مطالعه متن؛

– مطالعه رفتار در وضعیت طبیعی به جای وضعیت های نظری؛

– اهمیت دادن به تجربه؛

– مرکزیت دادن به تعبیر و تفسیر در فرایند پژوهش.

HISTORICAL METHOD OF RESEARCH

قوم نگاری Ethnography

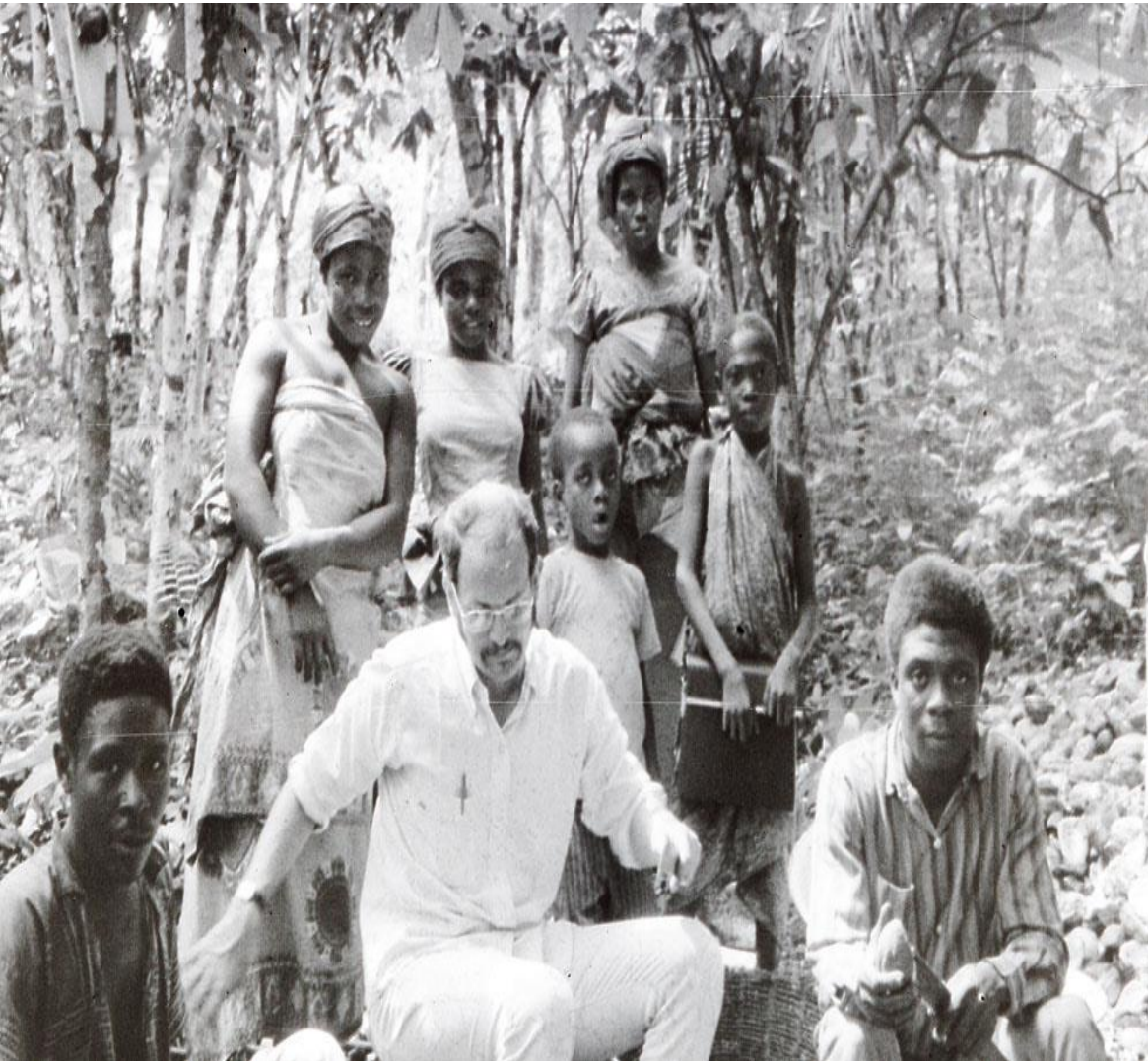
ethno graphy

writing about people

(ethno = people; graphy = writing)

روش قوم نگاری احتمالاً قدیمی ترین و معمولترین رویکرد در پژوهش های کیفی است. با رواج بیشتر روش های کیفی پژوهش، رویکرد قوم نگاری طرفداران بیشتری در این حوزه های علمی پیدا می کند. سرچشمه قوم نگاری در دانش های مردم شناسی و جامعه شناسی است. مطالعه یک گروه از افرادی که الگوهای واحدی آنها را به هم مربوط می سازد نیازمند استفاده از روش قوم نگاری است. بنابراین، قوم نگاری عبارت از توصیف یک فرهنگ یا گروه و نظام اجتماعی است.

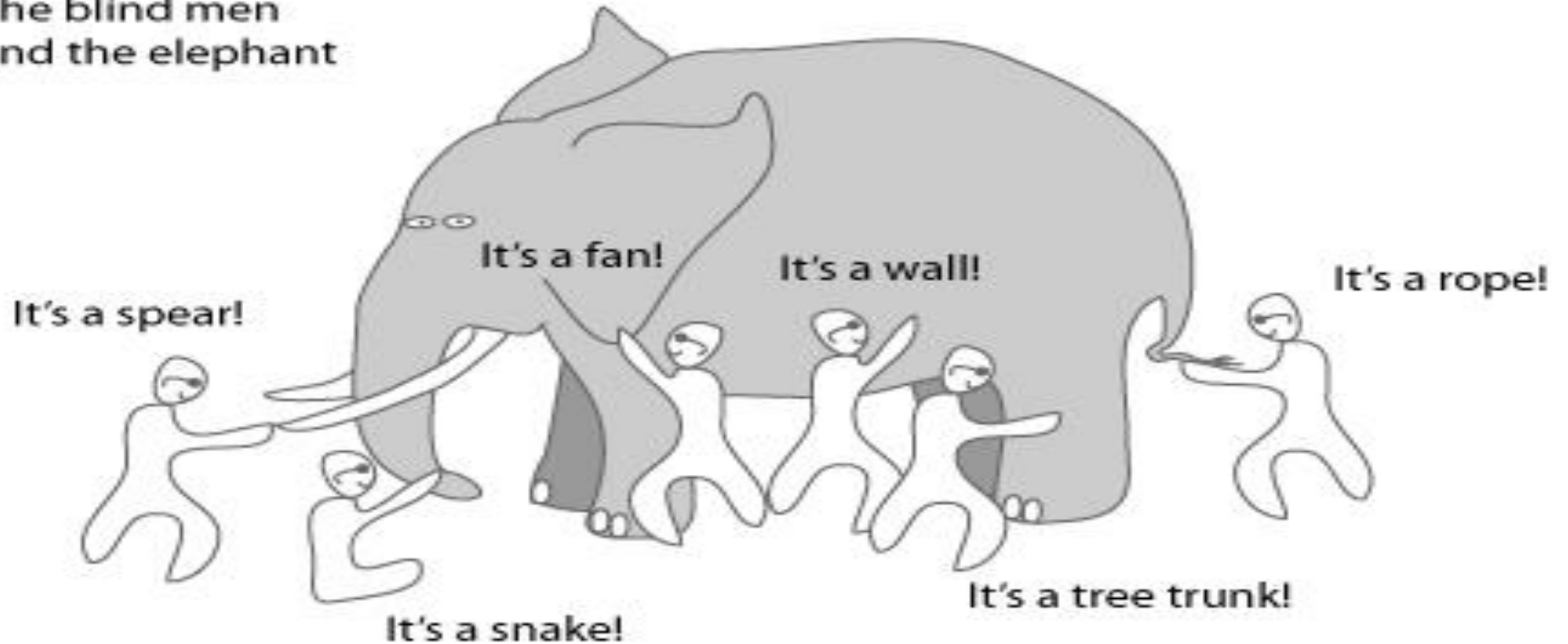
قوم نگاری Ethnography

آن گونه که از قوم‌نگاری استنباط می‌شود، مشارکت دقیق و مداوم پژوهشگر در فرایند پژوهش، به‌ویژه در میدان پژوهش، یکی از الزامات پژوهش قوم‌نگاری است. این مشارکت می‌تواند به صورت آشکار باشد یا آن که پژوهشگر به عنوان عضوی از جامعه و گروه وارد میدان پژوهش شود. این مشارکت به پژوهشگر کمک خواهد کرد که یک گروه یا قوم را به صورت عمیق بشناسد، به ماهیت پدیده‌ها پی ببرد، و حوادث را توصیف کند. فرهنگ، دیدگاه‌های تاریخی، مفهوم‌سازی، نشانه‌شناسی، و مفاهیمی از این دست از مهمترین مفاهیم و موضوع‌های مطرح در پژوهش قوم‌نگاری هستند.

Phenomenology پدیدارشناسی

The blind men
and the elephant

پدیدارشناسی Phenomenology

- پدیدارشناسی به معنای مطالعه تجربه‌های آگاهانه افراد درباره جهان واقع است، که شامل زندگی روزانه و کنش‌های اجتماعی آنان می‌شود. بنابراین، پدیدارشناسی برای پاسخگویی به مسائلی مناسب‌تر است که به «تجربه شخصی» افراد وابسته است. تشریح و توضیح مفصل این تجربه رسالت پدیدارشناسی است.

- برای مثال، بررسی تجربه شخصی افراد از «درد» موضوعی است که پژوهشگر پدیدارشناس می‌تواند آن را تحت بررسی قرار دهد. پدیدارشناس برای بررسی این موضوع ممکن است با افرادی که درد را تجربه کرده‌اند مصاحبه‌های عمیق داشته باشد، که به آنها اصطلاحاً مصاحبه پدیدارشناسی می‌گویند. پتون (۱۹۹۰) پدیدارشناسی را به عنوان «روشی که بر توصیف آنچه که افراد تجربه می‌کنند و چگونگی تجربه کردن این تجربه تمرکز دارد».

پدیدارشناسی Phenomenology

• کرسول (۲۰۱۳) معتقد است پژوهش پدیدارشناسی در پنج مرحله اصلی انجام می‌شود:

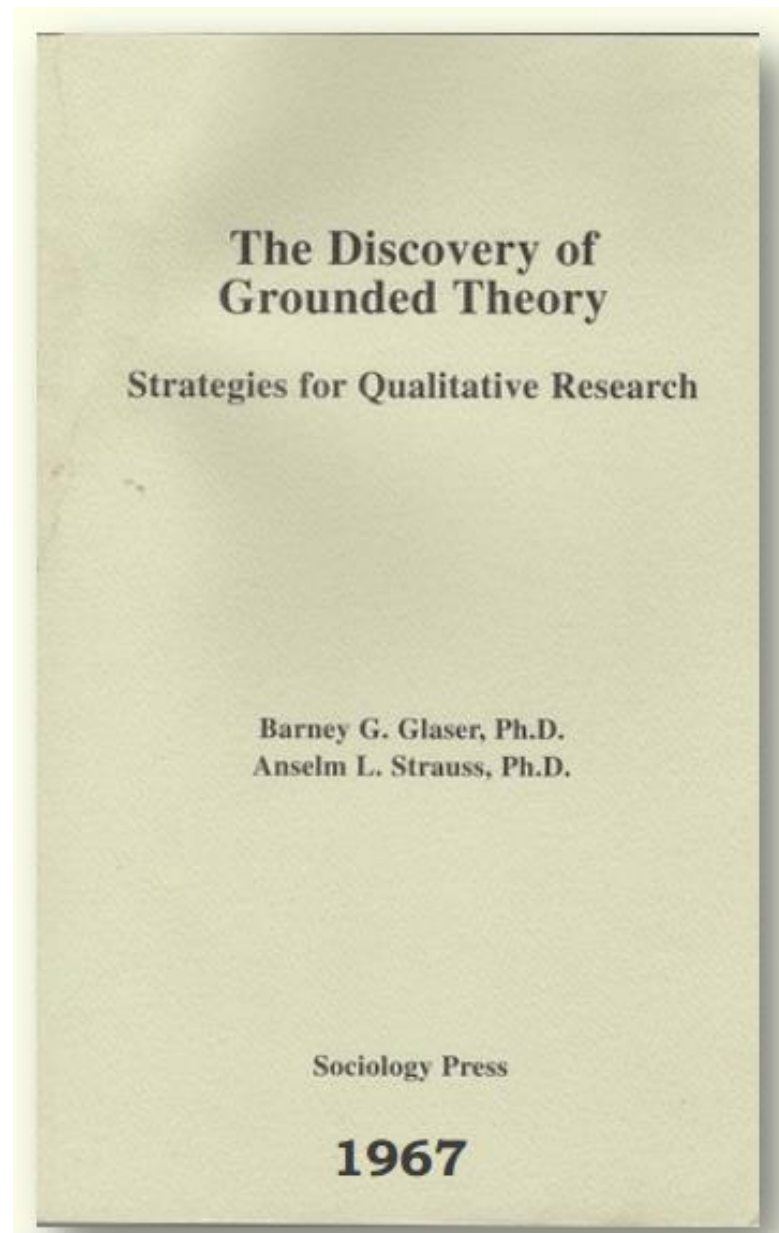
1. پژوهشگر نیامند درک دیدگاه فلسفی و رای رویکرد است، به‌ویژه مفهوم مطالعه آن که افراد یک پدیده را چگونه تجربه می‌کنند؛
2. پدیدارشناس پرسش‌های پژوهش را تعریف می‌کند، که برای شناخت پدیده مهم هستند؛
3. پژوهشگر به گردآوری داده، اغلب از طریق مصاحبه با افراد، می‌پردازد؛
4. تحلیل داده پدیدارشناسی انجام می‌شود. در این گام پروتکل‌های اجرایی مهم خواهند بود؛ و
5. گزارش پدیدارشناسی منتشر می‌شود.

Grounded Theory

سابقه "نظریه
پردازی زمینه بنیان"
به سال ۱۹۶۷ و
انتشار اثر "گلیزر و
استراوس" بازمی
گردد.

دانشگاه کلمبیا

- تالکوت پارسونز
- پاول لازارسفلد
- رابرت مرتون

اثبات گرایی آماری

بارنی گلنزر

دانشگاه کالیفرنیا در

سان فرانسیسکو

گراتدد تئوری

دانشگاه شیکاگو

- جان دیوئی
- جورج هربرت مید
- هربرت بلومر

کنش متقابل نمادی

آنسلم استراوس

نظریه پردازی زمینه بنیان از نگاه پدید آورندگان آن

- "... کشف تئوری در پژوهشهای علوم اجتماعی بر اساس گردآوری **نظام مند** داده ها... برای رسیدن به مرحله ای از شناخت از موضوع مورد مطالعه که ما را قادر می سازد نظریه ای را که بر اساس **داده های واقعی** ساخته ایم ... با نظریه های موجود مقایسه کنیم."

(Glazer & Strauss, 1967)

- به کمک تئوری ساخته شده می توان فرضیه هایی تدوین کرد که پژوهشهای بعدی به آزمون آنها بپردازند.
- گراند تئوری **نه برای آزمون فرضیه** که روشی برای **تولید** آن است.

نظریه پردازی زمینه بنیان Grounded Theory

- ▶ **نظریه پردازی زمینه بنیان** روشی است که هدف آن شناخت و درک تجارب افراد از رویدادها و وقایع در **بستری خاص** است (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸).
- ▶ در این روش با استفاده از داده ها، نظریه ای تکوین می یابد که این نظریه، یک فرایند یا پدیده را تبیین می کند.

▶ **بروز اختلاف نظرهای بین گلیزر و استراوس:**

– گلیزر: رهیافت ظاهرشونده (emergent)

– استراوس و کوربین: رهیافت **نظام مند** (systematic): برای تدوین نظریه در رابطه با یک

پدیده، **مجموعه ای سیستماتیک** از رویه ها را به کار می گیرد.

ویژگیهای کلی نظریه پردازي زمينه بنیان

- از نوعی رویکرد استقرایی بهره می گیرد؛ یعنی روند شکل گیری نظریه در این روش حرکت از جزء به کل است.
- این روش یک سلسله رویه‌های سیستماتیک را به کار می‌گیرد تا نظریه ای مبتنی بر استقرا درباره پدیده مورد نظر ایجاد کند.
- یافته‌های تحقیق دربرگیرنده تنظیم نظری واقعیت تحت بررسی است نه یک سلسله ارقام یا مجموعه ای از مطالب که به یکدیگر وصل شده باشند.
- هدف آن ساختن و پرداختن نظریه‌ای است که در زمینه مورد مطالعه صادق و روشنگر باشد.
- این روش پژوهش بر سه عنصر: مفاهیم، مقوله‌ها و گزاره‌ها استوار است.
- به طور کلی هدف عمده این نوع نظریه پردازي تبیین یک پدیده از طریق مشخص کردن عناصر کلیدی (مفاهیم، مقوله‌ها و گزاره‌ها) آن پدیده و سپس طبقه‌بندی روابط این عناصر درون بستر و فرایند آن پدیده است (Corbin and Strauss, 1990).

مراحل اجرای پژوهش به شیوه GT

- تدوین پرسشهای پژوهش
- گردآوری داده ها
- کدگذاری داده ها در سه مرحله
  - ▶ کدگذاری باز
  - ▶ کدگذاری محوری
  - ▶ کدگذاری انتخابی
- نوشتن یادداشت تحلیلی: ثبت اندیشه ها و تفسیر خود از داده ها
- نگارش و تدوین نظریه

روشهای گردآوری داده ها

- مصاحبه
- مشاهده
- اسناد، پیشینه ها و پیمایش
- عکس و فیلم
- یادداشتهای پژوهشگر
- یادداشتهای شرکت کنندگان
- ترکیبی

ویژگی های مشارکت کنندگان...

هدف از مطالعه کیفی دستیابی به عمیق ترین درک ممکن در خصوص موضوع مورد بررسی از دید مشارکت کنندگان است.

مشارکت کنندگانی که بیشترین اطلاع و تجربه را در خصوص موضوع تحقیق دارند.

نمونه گیری هدفمند

نمونه گیری

نمونه گیری در مطالعات کمی

انتخاب افرادی که بتوانند نماینده ی کل جمعیت باشند...

نمونه گیری در مطالعات کیفی

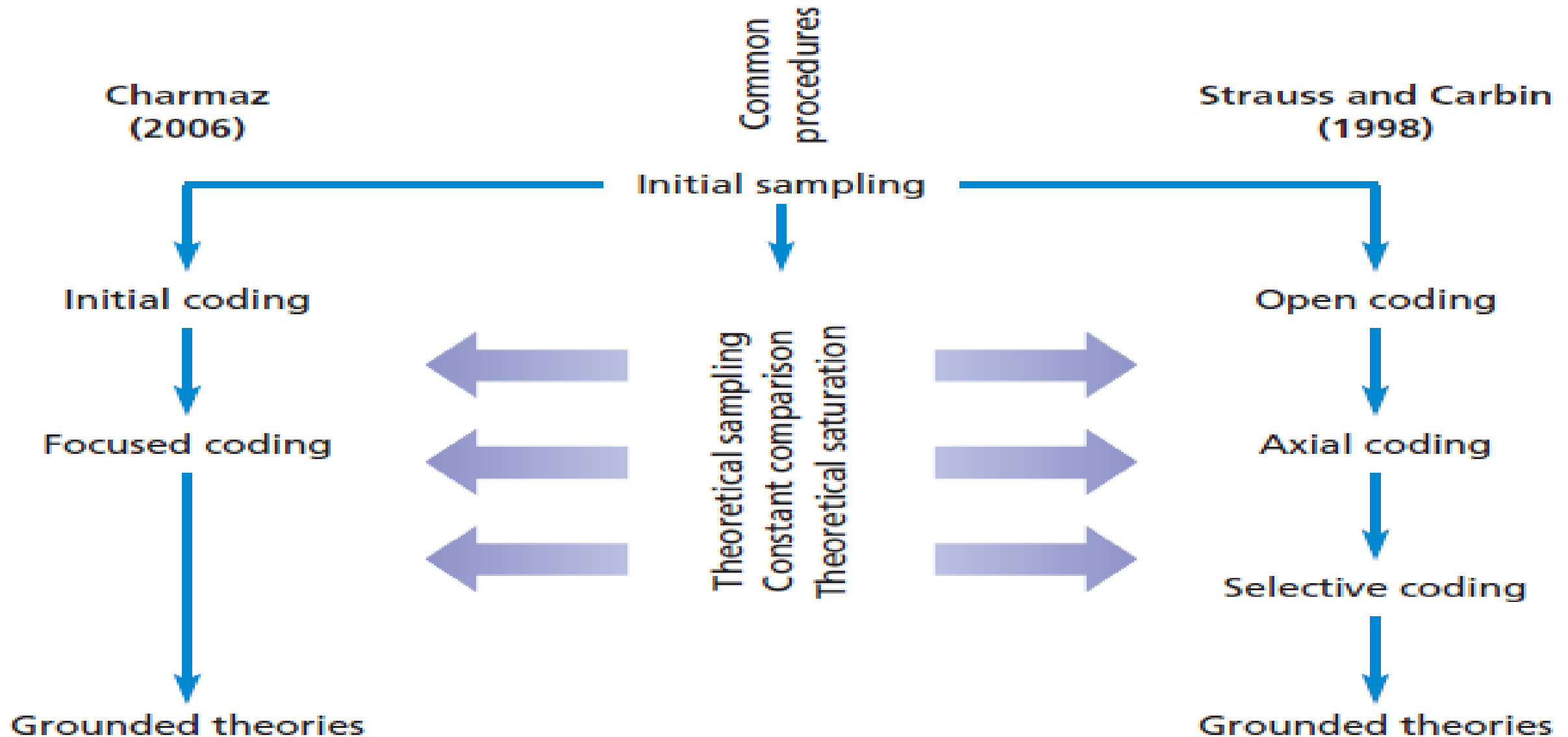

انتخاب افرادی که بتوانند بیشترین کمک را در فهم یک پدیده انجام دهند...

روش نمونه گیری:

- نظریه پردازی زمینه بنیان مانند انواع دیگر پژوهش های کیفی متکی بر تصورات معرف بودن نمونه آماری برای تعمیم پذیری داده ها و اصالت یافته ها نیست و عموماً نمونه ها به صورت **هدفمند** انتخاب می شوند .
- در طی فرآیند تحقیق از فرآیند **نمونه گیری نظری** (Theoretical sampling) استفاده می شود.
- نمونه گیری نظری، به عنوان فرآیندی تعریف می شود که در برگیرنده جمع آوری داده های مداوم برای خلق نظریه است، به گونه ای که **تحلیل قبلی** بر نحوه تصمیم گیری در مورد این که چه داده هایی باید جمع آوری شود اثر می گذارد. این روش نظری است، چون از طریق الگوی در حال تکوین راهنمایی می شود. **نمونه گیری نظری در واقع یکی از ویژگی های اساسی نظریه پردازی زمینه بنیان**

نمونه گیری نظری (Theoretical sampling)

تحليل داده ها:

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

یافتن مقولات مفهومی در داده‌ها
در سطح اولیه‌ای از انتزاع

کدگذاری باز

کدگذاری محوری

یافتن ارتباطات بین مقوله‌ها

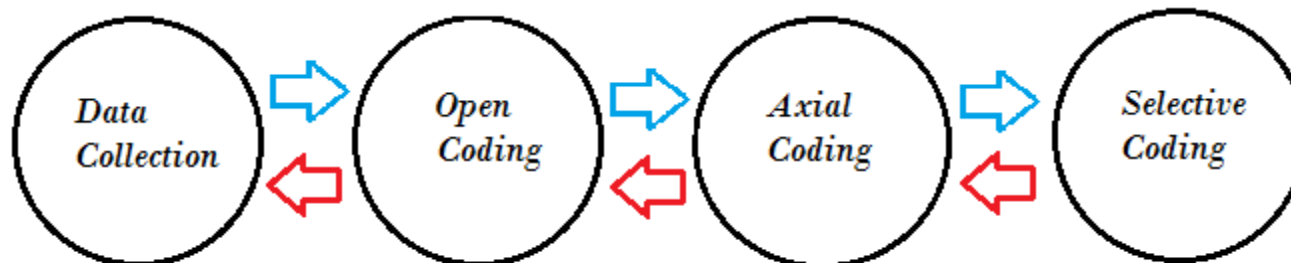
کدگذاری انتخابی

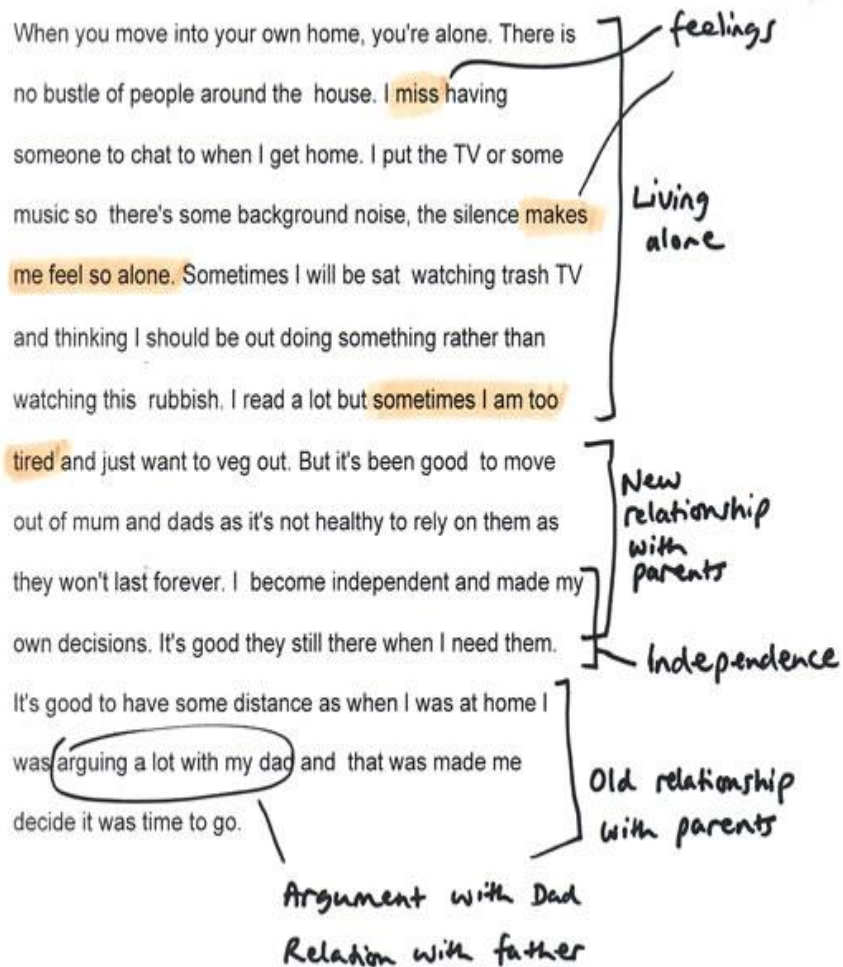
مفهوم‌سازی و گزارش این ارتباطات در سطح بالاتری از انتزاع

تحلیل داده‌ها

۱. **کُدگذاری باز (Open Coding):** عبارت است از روند خرد کردن، مقایسه کردن، مفهوم پردازی و مقوله‌بندی داده‌ها. روش کُدگذاری باز، نه تنها به کشف مقوله‌ها می‌انجامد بلکه خصوصیات و ابعاد آن‌ها را نیز روشن می‌سازد.
۲. **کُدگذاری محوری (Axial Coding):** عبارت است از سلسله رویه‌هایی که پس از کُدگذاری باز انجام می‌شوند تا با برقراری پیوند بین مقوله‌ها، اطلاعات را به شیوه‌های جدیدی با یکدیگر مرتبط سازند.
۳. **کُدگذاری انتخابی (Selective Coding):** عبارت است از روند انتخاب مقوله‌ی هسته به طور منظم و ارتباط دادن آن با سایر مقوله‌ها، اعتبار بخشیدن به روابط و پر کردن جاهای خالی با مقوله‌هایی که نیاز به اصلاح و گسترش دارند.

گام اول تحلیل: کدگذاری باز

▶ **مفهوم پردازی** از داده ها اولین قدم در تجزیه و تحلیل به شمار می رود.

▶ به این منظور داده های مصاحبه ها به دقت مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و داده های مشابهی که بار معنایی یکسانی داشتند تحت **کدهای مشترکی** کدگذاری گردید و سپس **مفاهیم** متناسبی به هر یک اختصاص داده شد.

برای نمونه:

کسی که اخلاق ندارد چرا باید با کیفیت خوب کار کند؟ [پایبندی به اخلاقیات] چنین

کسی دنبال این است که با کمترین کار بیشترین سود را کسب کند. به همین دلیل

نیرو هم اگر می گیرد ارزانترین نیرو را از سر کوچه پیدا می کند می برد سرکار.

اینطور نیست که نیروی با کیفیتی را بگیرد [صلاحیت کارکنان حرفه ای] و طولانی نگه

دارد تا در دوران کم کاری و پرکاری همیشه باشد [ماندگاری کارکنان حرفه ای] ...

استخراج مقوله ها یا Categories

► سپس به منظور تشکیل **مقوله‌ها** هر یک از این **مفاهیم** با یکدیگر مقایسه شد تا شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان مشخص شود.

برای نمونه:

با مقایسه مفاهیم مختلف، محقق به این نتیجه رسید که مفاهیم «**مربوط بودن تجربه**»، «**پویایی تجربه**» و «**نوع تربیت حرفه‌ای**» که در مصاحبه‌های مختلف مطرح شده بود، اشاره به یک موضوع دارند که پس از انجام مقایسه‌های مداوم و در مفهوم‌پردازی در سطح بالاتری از انتزاع، برچسب "**کیفیت تجربه**" به آن تخصیص یافت.

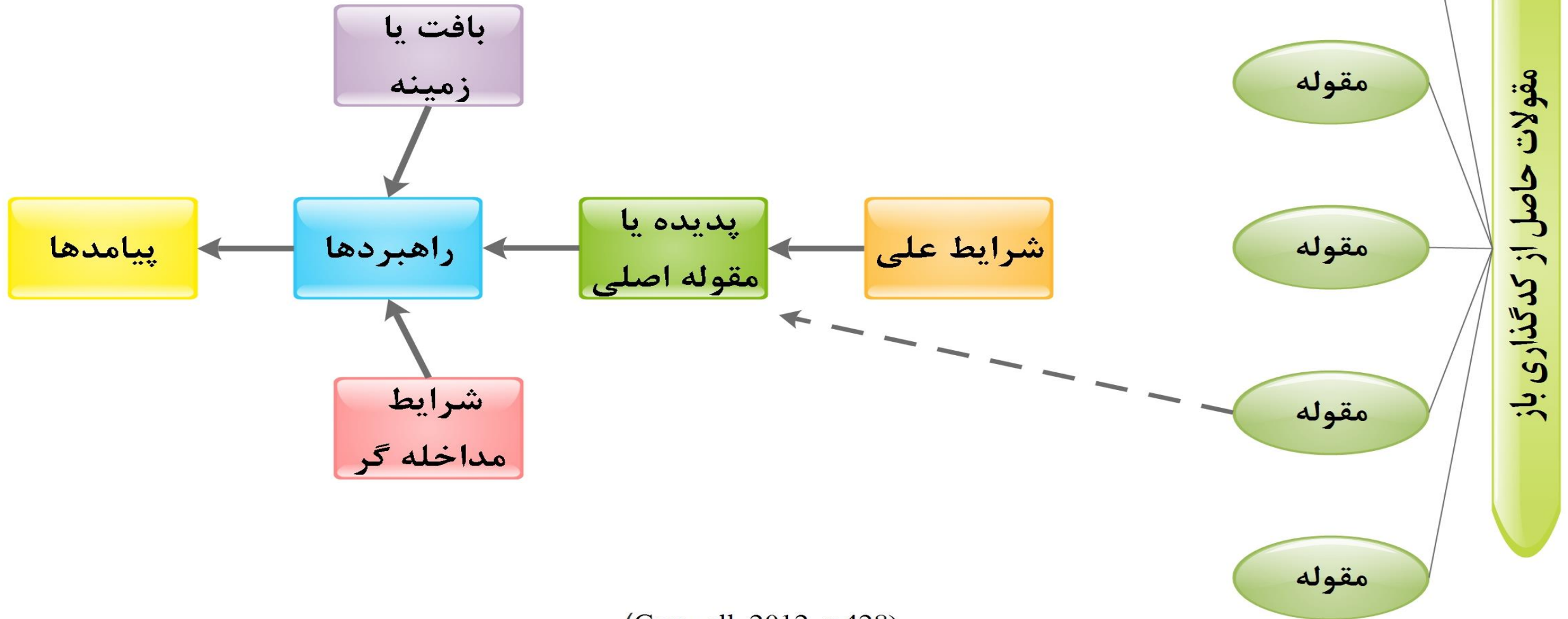

تعیین " مشخصه /ویژگی ها" و "ابعاد" مقوله‌ها

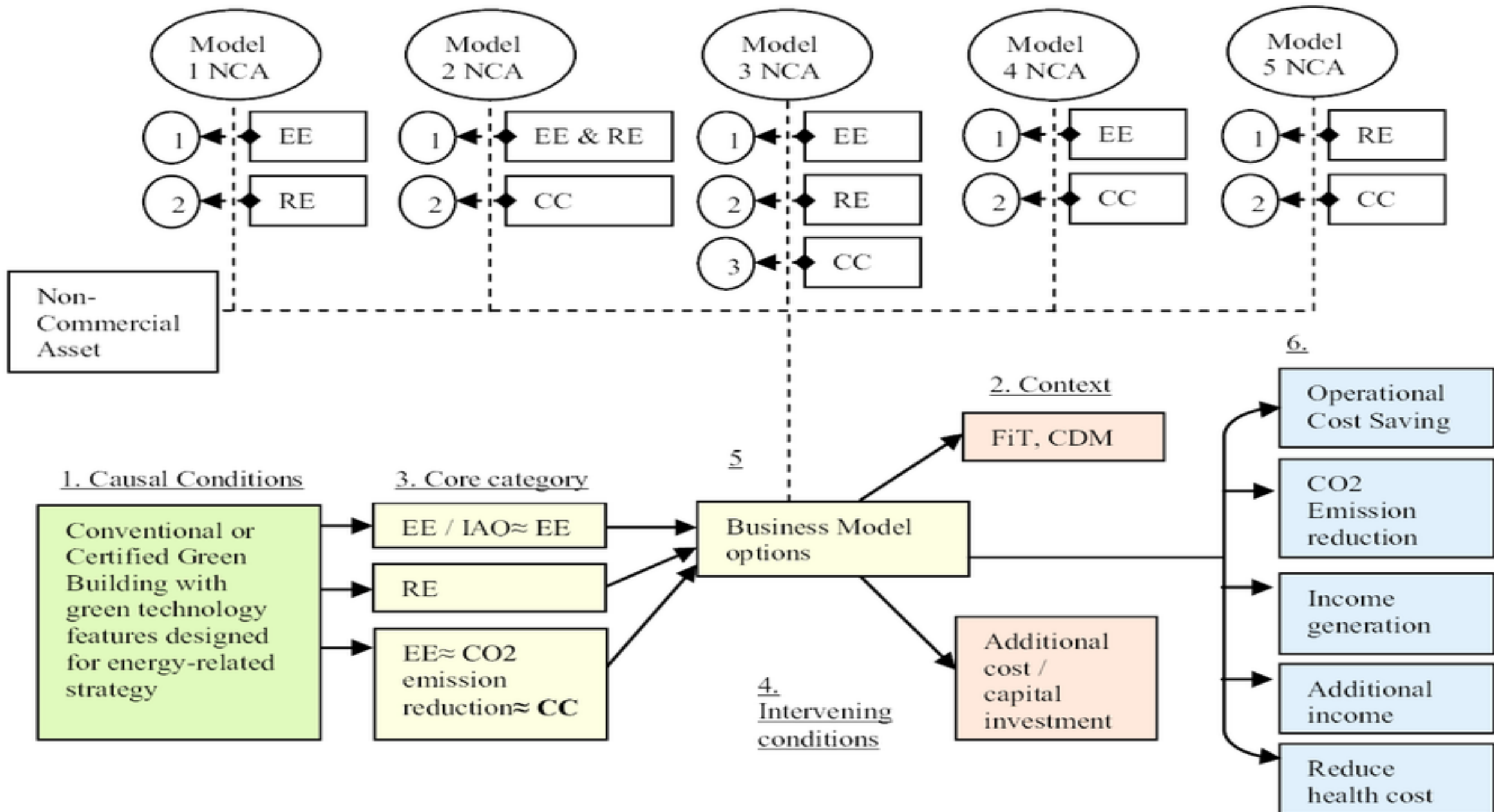
✓ "مشخصه ها" یا attributes نوعی مقوله فرعی برای کدگذاری هستند که توضیح بیشتری درباره هر مقوله به دست می‌دهند و "ابعاد" یا Dimensions هر ویژگی، آن ویژگی را بر پیوستاری قرار داده و با استفاده از داده‌ها، مثال‌هایی از دو انتهای پیوستار به دست دهد.

ابعاد		مشخصه ها	مقوله
کم	زیاد	• سابقه حرفه حسابرسی در کشور	توسعه یافتگی و جایگاه حرفه حسابرسی در کشور
• نظارت غیراثربخش	• نظارت اثربخش	• وضعیت نظارت بر حرفه حسابرسی	
• رفع تکالیف قانونی	• نیاز ذینفعان	• علت وجودی حسابرسی شرکت‌ها	
• پایین	• بالا	• سطح کیفیت حسابرسی مورد تقاضای صاحبکاران و ذینفعان	
کم	زیاد	• میزان توجه و اعتقاد به گزارشگری مالی قابل اتکا و اظهارنظر حسابرس:	
کم	زیاد	• تعداد گزارش‌های تعدیل نشده (مقبول) شرکتها در بازار سرمایه	
زیاد	کم	• تعداد گزارش‌های مشروط یا مردود به دلیل عدم توافق	
زیاد	کم	• تعداد گزارش‌های تعدیل شده به دلیل محدودیت در دامنه رسیدگی	
زیاد	کم	• تکرار بندهای گزارش در چند سال مالی	
زیاد	کم	• تعداد موارد تجدید ارائه صورت‌های مالی	

قالب پارادایمیک کدگذاری محوری

(Creswell, 2012, p.428)

کدگذاری محوری

- **شرایط علی**: مقوله‌هایی (شرایطی) هستند که مقوله اصلی را تحت تاثیر قرار می‌دهند و به وقوع یا گسترش پدیده مورد نظر می‌انجامد. شرایط علی در داده‌ها اغلب با واژگانی نظیر وقتی، در حالی که، از آن جا که، چون، به سبب و به علت بیان می‌شوند. حتی زمانی که چنین نشانه‌هایی وجود ندارد محقق می‌تواند با توجه به خود پدیده و با نگاه منظم به داده‌ها و بازبینی رویدادها و وقایعی که از نظر زمانی مقدم بر پدیده مورد نظرند، شرایط علی را بیابد.
- **مقوله اصلی (محوری)**: پدیده اصلی (هسته) مورد مطالعه. پدیده مورد نظر، ایده و فکر محوری، حادثه، اتفاق یا واقعه‌ای است که جریان کنش‌ها و واکنش‌ها به سوی آن رهنمون می‌شوند تا آن را اداره، کنترل و یا به آن پاسخ دهند. مقوله محوری پدیده‌ای است که اساس و محور فرایند است. این مقوله همان عنوانی (نام یا برچسب مفهومی) است که برای چارچوب یا طرح به وجود آمده در نظر گرفته می‌شود. مقوله‌ای که به عنوان مقوله محوری انتخاب می‌شود باید به قدر کافی انتزاعی بوده و بتوان سایر مقولات اصلی را به آن ربط داد.
- **شرایط مداخله‌گر**: شرایط ساختاری که به پدیده‌ای تعلق دارند و بر راهبردهای کنش و واکنش اثر می‌گذارند. آنها راهبردها را در درون زمینه خاصی سهولت می‌بخشند و یا آنها را محدود و مقید می‌کنند.

کدگذاری محوری

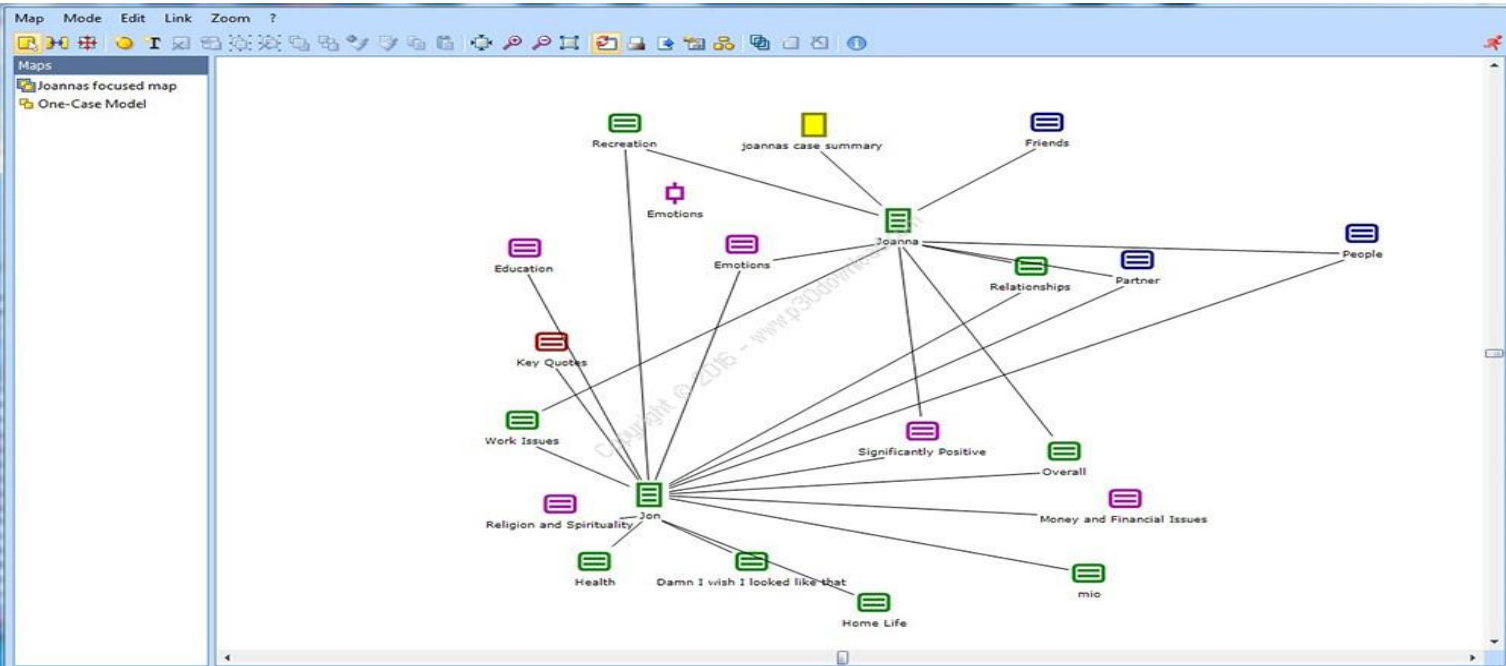
- **راهبردها:** راهبردها مبتنی بر کنش‌ها و واکنش‌هایی برای کنترل، اداره و برخورد با پدیده مورد نظر هستند. راهبردها مقصود داشته، هدفمند است و به دلیلی صورت می‌گیرد. همواره شرایط مداخله‌گری نیز حضور دارند که راهبردها را سهولت می‌بخشند یا آن را محدود می‌سازند.

- **پیامدها:** نتایجی که در اثر راهبردها پدیدار می‌شود. پیامدها نتایج و حاصل کنش‌ها و واکنش‌ها هستند. پیامدها را همواره نمی‌توان پیش‌بینی کرد و الزاماً همان‌هایی نیستند که افراد قصد آن را داشته‌اند. پیامدها ممکن است حوادث و اتفاقات باشند، شکل منفی به خود بگیرند، واقعی یا ضمنی باشند، و در حال یا آینده به وقوع بپیوندند. همچنین این امکان وجود دارد که آن چه در برهه‌ای از زمان پیامد به شمار می‌رود در زمانی دیگر به بخشی از شرایط و عوامل تبدیل شود.

- **بستر (زمینه):** بستر یا زمینه مجموعه مشخصه‌های ویژه‌ای است که به پدیده مورد نظر دلالت می‌کند؛ یعنی محل حوادث و وقایع متعلق به پدیده. بستر نشانگر مجموعه شرایط خاصی است که در آن راهبردهای کنش و واکنش صورت می‌پذیرد.

گام سوم تحلیل: کدگذاری انتخابی

- پس از بررسی مقوله‌ها از جنبه‌های مختلف، و تعیین ارتباط بین مقوله‌ها در سطوح مختلف و مسیریابی شرطی، مرحله کدگذاری محوری به پایان رسیده تا در گام نهایی تحلیل، کدگذاری گزینشی و خلق نظریه و مدل نهایی انجام شود.
- بنا به نظر **کرسول** (۲۰۰۵) یک نظریه پرداز زمینه بنیان می‌تواند نظریه خود را به سه شیوه ممکن ارائه نماید:

- به صورت نمودار،
- به شکل تشریحی و روایت یک داستان، یا
- به صورت مجموعه‌ای از گزاره‌ها.

اعتبار بخشی به نتایج تحقیق و ارزیابی کیفیت پژوهش

نحوه ارزیابی و اعتباربخشی به کیفیت پژوهش

- در بیست سال گذشته، در تحقیقات مختلف معیارهای متفاوتی برای ارزیابی پژوهش‌های کیفی ارائه شده است. البته تلاش برای ایجاد معیارهایی جهت قضاوت درباره کیفیت مطالعات، کنترل‌نشده‌ی به‌نظر می‌رسد و البته توافق‌ها و **همپوشی‌های** زیادی بین این معیارها دیده می‌شود.
- برخی از روشهایی که عمدتاً برای اعتباربخشی به مدل و نتایج تحقیق استفاده می‌شود:

❖ کنترل اعضا (بررسی توسط اعضا)

❖ زاویه بندی (اجماع/مثلث‌سازی)

❖ ارزیابی بر اساس شاخص‌های مقبولیت

نحوه ارزیابی کیفیت پژوهش – ادامه ...

• کنترل اعضا: checking

- کنترل اعضا یا اعتبار پاسخگو تکنیکی است که بدان وسیله محقق یافته های خود را با یک یا چند نفر از افراد مطلع تحت بررسی کنترل می کند و این تکنیک جهت تایید تفاسیر پژوهشگر به کار می رود.

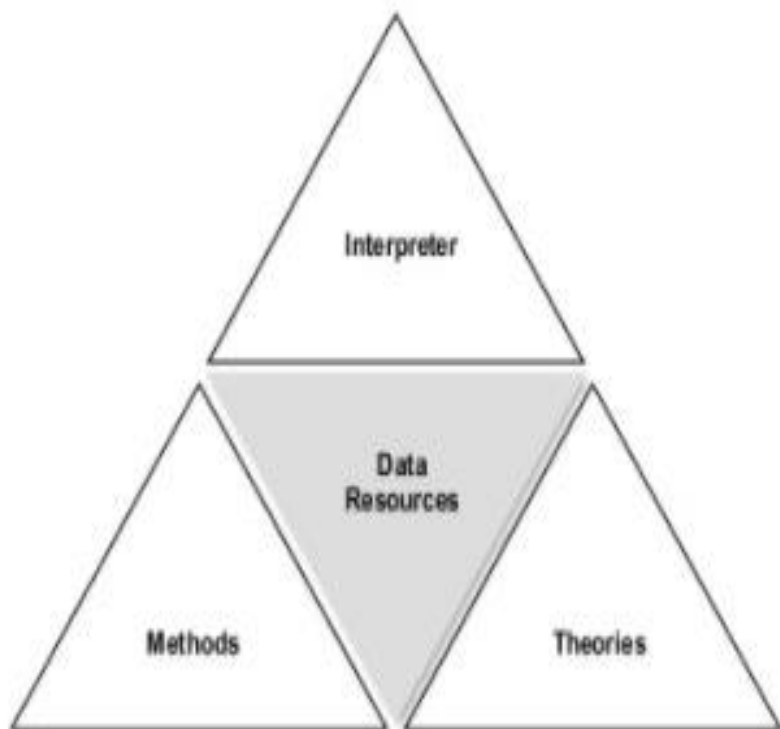
1. تحلیل اعضای شرکت کننده در تحقیق

- روند وا داشتن مشارکت کنندگان در تحقیق که گزارش محقق را از نظر صحت و کامل بودن مطالعه و بررسی کنند
- خواندن گزارش موجب می گردد که مشارکت کنندگان حقایق تازه ای به خاطر آورند یا درک جدیدی از موقعیت بدست آورند

2. تحلیل افراد بیرون از محدوده

- یک فرد خارج از محدوده فرد یا موقعیتی است که درگیر تحقیق نیست تا نقاط کور تحقیق مشخص شود

نحوه ارزیابی کیفیت پژوهش – ادامه ...

❖ زاویه بندی (اجماع/مثلث سازی) Triangulation

✓ اجماع داده ها: استفاده از منابع مختلف، از

گروههای مختلف یا در زمانهای مختلف

✓ اجماع پژوهشگران: بازنگری یافته ها با

استفاده از چند پژوهشگر

✓ اجماع روش ها: استفاده از دو روش یا بیشتر

مانند مشاهده، مصاحبه، اسناد و مدارک،

پرسشنامه

(Credibility) ۱۰ شاخص مقبولیت

- همواره دو معیار اصلی روایی و پایایی برای ارزیابی پژوهشهای کمی و کیفی مطرح گردیده است. با وجود این، **کوربین و استراوس (۲۰۰۸)** با بکارگیری این دو معیار برای پژوهشهای کیفی مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیان مخالفت ورزیده و معیار **مقبولیت** را پیشنهاد داده اند.
- مقبولیت بدین معنی است که یافته های تحقیق تا چه حد در انعکاس تجارب مشارکت کنندگان، محقق و خواننده در رابطه با پدیده مورد مطالعه **موثق و قابل باور** است. به منظور ارزیابی کیفیت پژوهش های مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیان (و همچنین دیگر پژوهشهای کیفی)، **کوربین و استراوس ۱۰ شاخص** مقبولیت را معرفی کرده اند.

User

mh

Create and open new project

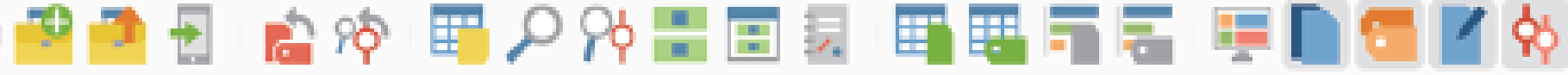
Open existing project

Other projects...

OK

Cancel

Document System

- Documents 0
- Sets 0

1

Document Browser

3

Code System

- Code System 0
- Sets 0

2

Retrieved Segments

4